

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๐

ปีที่ ๑๙

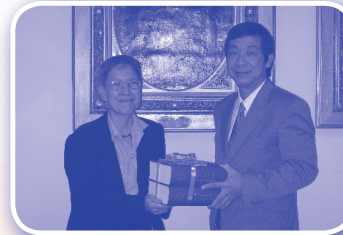
ฉบับที่ ๒๑๗

มิถุนายน ๒๕๕๒

ISSN 0857-7064

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

****ราชบัณฑิตยสถาน จัดฝึกอบรมหลักสูตร แนวทางการบริหารผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ราชบัณฑิตยสถาน โดยมี **ดร.สุรชาติ กิมณี** เป็นวิทยากร การฝึกอบรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ

****ราชบัณฑิตยสถาน โดยคณะกรรมการสหวิทยาการเพื่อการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการเครือข่ายสหวิทยาการแห่งราชบัณฑิตยสถาน ภาคเหนือตอนบน จัดการประชุมวิชาการเรื่อง **เครือข่ายสหวิทยาการแห่งราชบัณฑิตยสถานภาคเหนือตอนบน** ขึ้น ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อร่วมกันหาแนวทางกำหนดกรอบเนื้อหาการวิจัยในหัวข้อ การพัฒนาการศึกษาของเยาวชน และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหัวข้อการวิจัยที่เครือข่ายสหวิทยาการฯ ภาคเหนือตอนบนจะร่วมกันวิจัยและพัฒนา ทั้งนี้ มี **รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ** อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เป็นประธานเปิดการประชุม และมี **ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วัชรดุลย์** ประธานคณะกรรมการสหวิทยาการฯ กล่าวชี้แจงความเป็นมาของการจัดตั้งเครือข่ายสหวิทยาการฯ

**** ราชบัณฑิตยสถาน ร่วมกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท SIL International และ Pestalozzi Children's Foundation จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง **ภาษาท้องถิ่นเพื่อความมั่นคงทางสังคม** ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๕-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ กรีนเลค รีสอร์ท เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจว่ามีหน่วยงานใดบ้างที่เปิดสอนภาษาท้องถิ่นและตัวอักษรท้องถิ่น และเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากนักวิชาการ นักภาษา เจ้าของภาษา ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับภาษาท้องถิ่นทั้งภาษาไทยถิ่นและภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ สื่อมวลชน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายภาษาท้องถิ่นต่อไป

****ราชบัณฑิตยสถานสนับสนุนมูลนิธิของคนตาบอดไทยและชมรมอาสาสมัครเพื่อนคนตาบอดในการจัดทำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นหนังสือเสียงสำหรับคนตาบอด โดยจัดฝึกอบรมการอ่านออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง แก่อาสาสมัครเพื่อนคนตาบอดและเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิของคนตาบอดไทย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการอ่านบทนิยามในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ สำหรับบันทึกเสียงลงในหนังสือเสียง และเพื่อประโยชน์ในการอ่านหนังสือให้คนตาบอด ผู้สูงอายุ เด็ก ๆ ฟัง รวมทั้งจะเป็นประโยชน์แก่อาสาสมัครฯ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพอื่น ๆ ด้วยการ จัดฝึกอบรมครั้งนี้เป็นการจัดครั้งที่ ๒ ต่อเนื่องจากปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยจัดขึ้นในวันที่ ๒๗-๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งมีนางสาววัฒนา อินทรเกษมตร นางแสงจันทร์ แสนสุภา นางสาวบุญธรรม กรานทอง นางสาวสุปัญญา ชมจินดา และนางทิพาภรณ์ ธาธิเกษ เป็นวิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย อาสาสมัครเพื่อนคนตาบอด เจ้าหน้าที่มูลนิธิของคนตาบอดไทย จำนวนประมาณ ๗๐ คน ในจำนวนนี้มีคนตาบอดสนใจร่วมเข้ารับการฝึกอบรมด้วย

****ราชบัณฑิตยสถานจัดอบรมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่องนำรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๕ ราชบัณฑิตยสถาน เวลา ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลและการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารตามบทบัญญัติของกฎหมายให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง โดยมี นายมานิตย์ ทองสอน เลขาธิการ ราชบัณฑิตยสถาน เป็นประธาน และมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นวิทยากร

สรุปการบรรยายเสนอผลงานค้นคว้าและวิจัย ของราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกต่อที่ประชุมสำนัก

สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

- วันพุธที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวีระภาคีสมาชิก ประเภทวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ บรรยายเรื่อง “วิกฤต-ปฏิวิกฤต (Crisis-Anticrisis)” ความโดยสรุปว่า คำว่า วิกฤต ในที่นี้ ย่อมาจาก ภาวะวิกฤต วิกฤตการณ์หรือสถานการณ์วิกฤต ซึ่งบางทีก็ใช้กันว่า วิกฤตกาล เพราะต้องการเน้นช่วงเวลาหรือยุคสมัยที่เกิดวิกฤต ตามแนวความคิดเชิงองค์รวม และทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (Oneness Theory) วิกฤต คือ ภาวะหรือเวลาก่อนหรือระหว่างการเกิดเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือความเปลี่ยนแปลงที่มีผลสำคัญ (Significant Effect) ต่อความเป็นหนึ่งเดียวของสสาร ชีวิต จิตใจ องค์กร หรือสังคม

ประเภทของวิกฤตตามทฤษฎีสารเวลา (Info time Theory) อาจจำแนกวิกฤตได้เป็น ๔ ประเภทใหญ่ คือ (๑) วิกฤตความเป็นหนึ่งเดียวของสสาร (Oneness Crisis of Matter) คือ หลุมดำ (Black Hole) ที่บรรลภาวะความแน่นขึ้นวิกฤตสูงสุด (Hyper Critical Density) ได้เกิดการระเบิดครั้งใหญ่ มหาศาล (The Big Bang) วิกฤตของสสารเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาทั้งก่อนและระหว่างการชนกันของดาราจักร (Galaxies) และเทหวัตถุขนาดต่าง ๆ (๒) วิกฤตความเป็นหนึ่งเดียวของชีวิต (Oneness Crisis of Life) คือ ธรรมนิยาม ๓ (The Three Laws of Nature) ของพุทธศาสนาอธิบายว่า ทุกสรรพสิ่งมีไตรลักษณ์หรือลักษณะ ๓ ประการ คือ อนิจจา ทุกขา อนัตตา (๓) วิกฤตความเป็นหนึ่งเดียวของจิต (Oneness Crisis of Mind) คือ จิตจะเกิดขึ้นและทำงานได้ก็เพราะมีระบบการทำงานเป็นหนึ่งเดียวของสมอง (Brain System) และระบบการทำงานเป็นหนึ่งเดียวของสมองกับร่างกาย (Brain-Body System) (๔) วิกฤตความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กรหรือสังคม (One ness Crisis of Corporate or Society) คือ สังคมจะเกิดขึ้นดำรงอยู่และพัฒนาไปด้วยดีก็ต่อเมื่อมีการรวมตัวรวมใจกันเป็นหนึ่งเดียวของหมู่มวลสมาชิก รวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวในทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคมและทางวัฒนธรรม (๕) วิกฤตเวลา (Crisis of Time) เนื่องจากทุกสาร (Information) หรือทุกระบบความเป็นหนึ่งเดียวมีเวลาเป็นส่วนประกอบที่จะแบ่งแยกมิได้ ทุกวิกฤตจึงเป็นวิกฤตของเวลา ไม่ว่าจะเป็น วิกฤตความเป็นหนึ่งเดียวของสสาร ชีวิตจิตใจ หรือของสังคมก็ตาม

ชีวิตหรือแม้สสารย่อมมีอายุหรือเวลาของการดำรงอยู่เป็นตัวกำหนดการแตกดับหรือแตกสลาย วิกฤตที่น่ากลัวที่สุด คือ วิกฤตที่มนุษย์เป็นทั้งผู้ก่อและผู้รับกรรม ในปัจจุบัน วิกฤตที่มนุษย์เป็นผู้ก่อมีขนาดใหญ่โตขึ้นในทุกมิติความกว้าง ความยาว ความลึก และเวลาจนเกินกว่าที่ผู้ใดจะป้องกันแก้ไขได้

เราอาจประมวลวิกฤตที่มนุษย์เป็นผู้ก่อรวมทั้งสาเหตุและผลกระทบได้ดังนี้ (๑) วิกฤตบุคคล (Person's Crisis) ได้แก่ ความเครียดรุนแรง (๒) วิกฤตบุคลิกภาพ (Personality Crisis) หมายถึง จุดเปลี่ยนในระหว่างกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพ (๓) วิกฤตสังคม (Social Crisis) ได้แก่ วิกฤตการเมือง วิกฤตเศรษฐกิจ วิกฤตสังคมเมือง วิกฤตสงครามการก่อการร้ายหรือสถานการณ์อันตราย วิกฤตวัฒนธรรม วิกฤตระบบสังคม วิกฤตสื่อมวลชน

ปฏิวิกฤต คือ การต้านหรือพลิกผันวิกฤต คือ ป้องกันมิให้เกิดภาวะวิกฤต พลิกผันภาวะวิกฤตให้เป็นพลังเป็นโอกาสและเป็นพรสวรรค์หรือพรธรรมชาติ รวมถึงการแก้ไขปัญหาหรือลดความรุนแรงของปัญหาจากวิกฤตที่เกิดขึ้นแล้ว

ปัจจัยอิทธิพลของปฏิวิกฤตประกอบด้วย (๑) ปัจจัยผู้นำ (Leadership Factor) ในวิกฤตเฉพาะหน้าผู้มีอำนาจตัดสินใจจะต้องมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง กล้าหาญ เมื่อเผชิญกับวิกฤตการเมือง เศรษฐกิจ ระบบสังคม สื่อมวลชน หรือ วิกฤตพิภพ ซึ่งเป็นวิกฤตใหญ่ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และเห็นการไกล

ผู้นำที่ดีและมีความสามารถสูงจะต้องมีจริยธรรมและศีลธรรมในระดับที่สามารถสร้างการยอมรับนับถือ และความร่วมมือร่วมใจในหมู่บุคลากร

(๒) ปัจจัยเวลา (Time Factor) ปัญหาร้ายแรงของทุกวิกฤตคือ วิกฤตเวลาซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอันตราย ถ้าเรามีเวลาพอที่จะป้องกันหรือแก้ไขเสียก่อน วิกฤตก็จะไม่ส่งผลกระทบมากนัก แต่ปัญหาที่สำคัญที่สุดของมนุษย์คือ สถานการณ์ไม่มีเวลาที่ทำให้ตื่นตระหนก ลนลานจนไม่มีสติที่จะคิดหรือทำอะไร ผู้บริหารวิกฤตหรือผู้ที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤตจึงควรเห็นความสำคัญของปัจจัยเวลาต้องทำใหตนเองและทุกคนที่เกี่ยวข้อง “มีเวลา” ให้จงได้ จากการวิเคราะห์เชิงองค์รวมจากทุกศาสตร์

เราอาจแบ่งรูปแบบความหมาย (Mode) ของเวลาได้เป็น ๕ รูปแบบ คือ (๑) เวลาทางกายภาพ หมายถึงกระแสคลื่นความร้อนที่พุ่งไปประหนึ่งลูกศร เวลาที่เป็นมิติเป็นสนามและมีช้อนูกภาค (๒) เวลาทางปรัชญาวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความเป็นนิรันดร์ที่วัดออกมาเป็นปริมาณ (๓) เวลาทางชีววิทยา คือเวลาที่เป็นส่วนผสมของชีวิต เวลาที่เป็นพลังงานจลน์ ที่มีในทุกอะตอม ทุกโมเลกุล ทุกเซลล์ และทุกอวัยวะของร่างกาย (๔) เวลาของสมอง จัดว่าเป็นเวลาทางจิตวิสัย มีลักษณะเป็นนามธรรม และไม่แน่นอนตายตัว มีหรือไม่มี ช้าหรือเร็ว ขึ้นอยู่กับความคิด ความรู้สึก (๕) เวลาทางสังคมวิทยา ได้แก่ เวลาทางเศรษฐกิจและพาณิชยกรรม เวลาที่คือระยะห่างระหว่างสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งของทุกระบบหรือทุกสาร ไม่ว่าจะเป็น สารทางกายภาพ ทางชีวภาพ ทางสมอง หรือทางสังคม ซึ่งมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หรืออีกนัยหนึ่ง เวลาที่คือความยาวของพื้นที่หรืออวกาศ ระหว่างจุดหนึ่งกับอีกจุดหนึ่งของทุกสิ่งทุกอย่าง

(๓) ปัจจัยพลังบูรณาการของศาสตร์ ศาสนา และศิลปะ (Synergic Force of Sciences, Religion and Art) ศาสนาทั้งหลายสามารถปลอบใจ และให้กำลังใจ แก่เหยื่อของวิกฤตร้ายแรงมาเป็นเวลาหลายพันปี ถ้าศิลปะ ศาสนาและศาสตร์ได้ร่วมกันผลึกเป็นพลังบูรณาการหนึ่งเดียวก็คงจะสามารถพัฒนาโลกให้มีความเจริญทางด้านวัตถุและความสุขทางด้านจิตใจโดยทั่วถึง

(๔) ปัจจัยพลังจิตของมนุษย์ ความร้ายแรงที่สุดของทุกวิกฤตก็คือผลกระทบต่อจิตมนุษย์ วิกฤตทำให้บุคคลเกิดความเครียด ความเบื่อหน่าย ความวิตกกังวล และความทุกข์ทรมาน การป้องกันหรือเยียวยาที่ได้ผลทันทีจึงอยู่ที่การใช้พลังแห่งจิตมนุษย์นั่นเอง แนวคิดและแนวทางในการเสริมสร้างพลังจิตเพื่อต้านวิกฤตมีหลากหลาย แต่ที่ได้พิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพอาจประมวลได้เป็น ๖ แนว คือ การเรียนรู้ในเชิงองค์รวม การคิดในทางบวก การคิดในทางสายกลาง การคิดแบบรวมพลัง การคิดสู่อานาคต และการคิดนอกกล่อง

วิธีการบริหารงานสื่อสารมวลชนในภาวะวิกฤต ในการแก้ไขวิกฤตแทบทุกประเภทจะต้องอาศัยสื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนไม่เพียงจะสร้างการตระหนักรู้ เจตคติ และพฤติกรรมสาธารณะ เพื่อสู้วิกฤตเท่านั้น หากยังสร้างประชาคมที่ดีที่พิสูจน์ประสิทธิภาพและความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ประหนึ่งต่อหน้าศาลประชาคม อีกด้วย วิกฤตที่จะต้องพึ่งพาสื่อมวลชนอย่างไม่มีทางเลือกเสียได้ก็คือ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยจากสัตว์ร้าย อุบัติร้ายแรงต่อโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟไหม้ เครื่องบินตก อาชญากรรมที่กระเทือนขวัญ วิกฤตเกี่ยวกับงาน วิกฤตโรคระบาด วิกฤตการเมืองที่มีการประท้วงรุนแรง ทำลายชีวิตทรัพย์สิน สาธารณูปโภค

แผนสื่อสารในภาวะวิกฤตจะต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อน คือ (๑) มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน (๒) มีการกำหนดหน้าที่แน่นอนสำหรับทุกคนในทีมงาน (๓) มีโฆษกผู้แถลงข่าวแก่สื่อมวลชนเพียงคนเดียว (๔) มีรายชื่อ

สื่อมวลชนที่สำคัญและรายชื่อผู้นำผู้บริหารขององค์กรหลักครบพร้อมที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ (๕) มีทีมงานตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อเผยแพร่ไปยัง สื่อมวลชนและสาธารณชน (๖) มีกระบวนการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาตแก่สื่อมวลชนในการเข้าไปทำข่าวในเหตุการณ์ (๗) มีการกำหนดโพลิติกส์ชัดเจนในการแถลงข่าวสรุปข่าวและมีที่จอดรถสำหรับ สื่อมวลชน (๘) ทำแผนที่และข้อมูลภูมิหลังที่อ่านง่ายเข้าใจง่าย แจกสื่อได้อย่างรวดเร็ว และ (๙) สามารถทำเว็บไซต์ด่วนพิเศษได้อย่างทันท่วงที

ในอดีตที่ผ่านมา ศาสตร์ทั้งหลายที่สถาปนาขึ้นมาและพัฒนาเป็นสาขาวิชาการ ส่วนหนึ่งมีแนวโน้มที่จะเกื้อหนุนต่อการเกิดวิกฤตมากกว่าที่จะด้าน วิกฤต อาจจะเป็นเพราะศาสตร์ต้องใช้เวลานานในการศึกษาวิจัยและพัฒนา จึงไม่สามารถตามทันวิกฤตมนุษย์ วิทยาศาสตร์ควรมีการทบทวนปรัชญาและ ปณิธานที่จะให้มีการนำสิ่งที่ประดิษฐ์คิดค้นไปสู่การพัฒนาคุณภาพของชีวิต ทั้ง ศาสนศาสตร์ควรมุ่งไปที่การสั่งสอนเผยแพร่หลักธรรมสากลทั่วไป ในทาง ด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์ของการสื่อสารที่จะต้องพัฒนาให้เป็นศาสตร์ หลักในการป้องกันและแก้ไขวิกฤต ก็จะต้องแสวงหาแนวคิดแนวทางใน กระบวนการที่คนใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และสังคมมนุษย์อย่างแท้จริง

- วันพุธที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๒ รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ภาคี สมานิก ประภทวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์ บรรยายเรื่อง “ปกากะถอ : ชีวิตที่พอเพียงตามวิถีธรรมชาติ” ความโดยสรุปว่า ในยุคของแห่ง ความเจริญรุ่งเรืองและเติมไปด้วยวิทยาการสมัยใหม่ ยังมีอีกสังคมหนึ่งคือ สังคมของชนเผ่าปกากะถอที่ยังคงดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มิได้ใส่ใจกับความเจริญก้าวหน้าอะไรมากนัก ตรงกันข้าม ปกากะถอเป็นชนเผ่าที่ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามวิถีธรรมชาติ สิ่งที่น่าเสนอในบทความนี้คือ ประสพการณ์ตรงที่ต้องการยืนยันความเป็นอยู่ที่พอเพียงตามวิถีธรรมชาติ ของชนเผ่าปกากะถอดังกล่าว บริบททั่วไปว่าด้วยสิ่งแวดล้อม “ธรรมชาติ ก่อให้เกิดความสมดุล” มีเหตุปัจจัยสำคัญอย่างน้อย ๒ ประการที่ก่อให้เกิด ให้เกิดความสมดุลขึ้นกับระบบนิเวศโลก ปัจจัยดังกล่าวคือ (๑) การเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วของประชากรมนุษย์ และ (๒) การทำให้ระบบนิเวศลดความ สลับซับซ้อน ความเป็นระบบนิเวศที่สมบูรณ์ จำเป็นที่พื้นที่หนึ่งๆ ต้องมีองค์ ประกอบทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และที่สำคัญคือทุกองค์ประกอบเหล่านี้ ต้องทำหน้าที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อมแล้ว นักนิเวศวิทยามนุษย์ สามารถให้คำอธิบายได้โดยอาศัยมิติของ เวลาว่ามนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ ๔ ลักษณะที่สำคัญ คือ มนุษย์ถูกควบคุมโดยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มนุษย์ปรับตัวเข้ากับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มนุษย์เริ่มเอาชนะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ มนุษย์กำลังถูกทำลายโดยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยถิ่นกำเนิดดั้งเดิมชน เผ่าปกากะถอ คือ ชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติพม่าที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณต้นน้ำ สาละวิน อาจเป็นเพราะปัญหาความยากลำบากในการดำรงชีวิตจากลักษณะ ทางกายภาพของพื้นที่ ทำให้ชนเผ่าเหล่านี้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ชนเผ่าปกากะถอยังมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับผืนป่าอย่างเหนียวแน่น บรรพบุรุษของพวกเขาได้สั่งสอนให้รู้ว่าผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์ย่อมหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของอาหารและสมุนไพรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์

ปกากะถอจะนำหรือสายสะดือเด็กแรกเกิดไปผูกไว้กับต้นไม้ใหญ่ที่มี ลูกลมมีผลเพื่อที่จะขยายพันธุ์ได้ต่อไป ต้นไม้ที่มีรากของเด็กผูกติดไว้ถือว่าเป็น ชีวิตของเด็กที่ชุมชนจะต้องปกป้องรักษาและจะไม่มีการตัด มิใช่เพียงปรัชญา และความเชื่อของชนเผ่าปกากะถอที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตตาม วิถีธรรมชาติเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่แสดงให้เห็น ถึงการเรียนรู้ที่จะอยู่กับธรรมชาติอย่างพอเพียงและยั่งยืนของชนเผ่านี้ ชนเผ่าปกากะถอทำการเกษตรแบบไร้พรมแดน การทำการเกษตรลักษณะ นี้ อาจถูกมองว่าเป็นกิจกรรมที่มีการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในมุมมอง ของคนกลุ่มหนึ่ง แต่สำหรับชนเผ่าปกากะถอ นี่คือนิเวศวิทยาในการใช้

ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างเหมาะสม โดยไม่พยายามที่เอาประโยชน์เงิน ความสามารถที่รองรับได้ตามธรรมชาติของพื้นที่ รูปแบบของการเกษตรแบบ ไร้พรมแดน คือ ความฉลาดในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ซึ่งมีขนาดจำกัด ใน ระหว่างที่ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ใหม่ พื้นที่เก่าจะถูกปล่อยร้าง เพื่อให้พื้นสภาพ ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ สิ่งสะท้อนวิถีธรรมชาติอีกอย่างหนึ่งของ ชนเผ่าปกากะถอในการเพาะปลูกคือ การใช้สารเคมีหรือปุ๋ยวิทยาศาสตร์

ชนเผ่าปกากะถอบ้านผาหมอนและบ้านแมกกลางหลวงก็คล้ายกับชน เผ่าปกากะถอในพื้นที่อื่น ๆ จะมีความแตกต่างก็อยู่ตรงที่ปกากะถอ พื้นที่อื่นได้อพยพเข้ามาแล้วกว่า ๒๐๐ ปี สิ่งแรกที่แสดงให้เห็นชีวิตพอเพียง ตามวิถีธรรมชาติของชนเผ่าปกากะถอบ้านผาหมอนและบ้านแมกกลาง หลวง คือ การเลือกทำเลเพื่อตั้งถิ่นฐานในแอ่งที่ราบระหว่างภูเขาที่มีลำธาร น้ำธรรมชาติไหลผ่านตลอดทั้งปีที่เหมาะสมแก่การปลูกข้าว การจัดการ ทรัพยากรน้ำเพื่อการเพาะปลูกของชนเผ่าปกากะถอคือ การจัดการระบาย น้ำจากลำธารธรรมชาติเข้าสู่แปลงเกษตรโดยอาศัยความต่างระดับของพื้นที่

อีกสิ่งหนึ่งซึ่งแสดงถึงชีวิตที่พอเพียงตามวิถีธรรมชาติ คือ นิเวศวิทยา ป่าชุมชนกับภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีการใช้ประโยชน์ที่ดินของชนเผ่าปกากะ ถอบ้านผาหมอนและบ้านแมกกลางหลวงมีรูปแบบคล้ายกับรูปแบบของ Johann Heinrich von Thünen นักภูมิศาสตร์ชาวเยอรมัน กล่าวคือ มีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นวงรอบจากศูนย์กลางออกไปเช่นกัน รูปแบบของบ้านผาหมอนและบ้านแมกกลางหลวงจะเป็นวงรอบออกจากใจกลาง ของชุมชน ชนเผ่าปกากะถอที่มีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็น ๕ เขต กล่าวคือ เขตที่ปกากะถอของชุมชน เขตที่ไม่มีการปลูกสร้าง ปล่อยให้ เป็นพื้นที่อนุรักษ์สำหรับพิธีกรรมและป่าช้า เขตที่ใช้ประโยชน์สำหรับการ เกษตร/พื้นที่ทำกินของชุมชน เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผลผสมผสานกับการ ใช้สอย และเขตป่าอนุรักษ์ชั้นนอก สงวนไว้เป็นแหล่งต้นน้ำ เป็นที่อยู่อาศัย ของสัตว์ใหญ่ และเป็นแหล่งสำหรับเก็บของป่า

คนพื้นราบที่มีฐานะดี มีวิชาความรู้สูง มักมองตัวเองว่าเป็นผู้ที่มีความ อารยะ เมื่อนำสถานภาพของตัวเองไปเปรียบเทียบกับชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย แท้จริงแล้วชนเผ่า ชนกลุ่มน้อยและคนในชนบท แม้จะถูกเหยียดหยามว่าเป็น คนล้าหลังไม่ทันสมัย แต่เขาเหล่านี้ก็มีกลุ่มคนหลักที่ทำให้ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเสียสมดุล แต่จากชีวิตที่พอเพียงตามวิถีธรรมชาติของชนเผ่าปกากะ ถอ หรือเรียกให้ฟังไประยะตามหลักวิชาการว่าจากความเป็น “สังคมที่ยัง ยืน” วันนี้น่าหลายสิ่งหลายอย่างกำลังเปลี่ยนไป จากชีวิตที่พอเพียง วันนี่วิถี ชีวิตของชุมชนบ้านผาหมอนกำลังก้าวเข้าสู่วิถีโลกาภิวัตน์ ด้วยแนวคิดของ การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจที่เชื่อมั่นว่าการนำเอาความเป็นอารยะโดย เฉพาะอย่างยิ่งสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบของระบบถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์เข้าไปในพื้นที่แล้ว โดยหลักการ แนวคิดดังกล่าวมีความเป็นไปได้ อย่างไม่มื่ออะไรต้องได้แย้ง แต่ในทางปฏิบัติ การแนะนำสิ่งที่สังคมส่วนหนึ่ง คิดว่าดีและเหมาะสมเข้าไปในพื้นที่ อาจไม่ดีและไม่เหมาะสมก็เป็นได้หากไม่ คิดและไตร่ตรองให้รอบคอบในความพร้อมของชุมชน

สำนักวิทยาศาสตร์

- วันพุธที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาสตราจารย์ ดร. นพ.สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต ประเภทวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ บรรยาย เรื่อง “ภาวะโลกร้อนกับเพศภาวะ (Global Warming and Human Sex Ratio at Birth)” ความโดยสรุปว่า ในรอบศตวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๔- ๒๕๕๔) อุณหภูมิเฉลี่ยบนผิวโลกเพิ่มขึ้นสูงสุดในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๔๔ โดยปี ที่ร้อนที่สุดคือ พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้วิจัยสนใจภาวะโลกร้อนช่วงนี้ เป็นปัจจัยอีกกำหนดเพศภาวะของคนไทยเพียงใด

ผลการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ อุณหภูมิจากกรม อุตุนิยมวิทยา และข้อมูลเพศภาวะเด็กแรกคลอดจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๕๑ แยกตามรายภาค (เหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลาง

ตะวันออก ได้ฝั่งตะวันออก ได้ฝั่งตะวันตก) และรายจังหวัดที่มีอุณหภูมิสูงสุดของแต่ละภาค (ตาก หนองคาย กาญจนบุรี ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และตรัง) พบว่า พ.ศ. ๒๕๔๑ และ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นปีที่มีอุณหภูมิสูงสุด (ตรงกับอุณหภูมิโลก) และพบว่าในปีถัดจากปีที่มีอุณหภูมิเพิ่มขึ้นสูงสุดแล้วส่วนมาก ชาย : หญิง เพิ่มขึ้นทุกภาค โดยมีสัดส่วนเพศชาย : หญิง อยู่ในช่วง ๑.๐๔๖-๑.๐๖๔ (ประชากรโลก ๑.๐๓) ทั้งนี้สัดส่วนตามธรรมชาติคือเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้น จำนวนเพศชายมีแนวโน้มลดลงในภาคเหนือ กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือ และได้ฝั่งตะวันตก แต่เพิ่มขึ้นในภาคตะวันออกและได้ฝั่งตะวันออก จังหวัดที่มีอุณหภูมิสูงสุดในแต่ละภาคมีจำนวนเพศชายและเพศหญิงลดลงในปีก่อนหน้า และหลังจากปีที่มีอุณหภูมิสูงสุด เมื่อเทียบจำนวนแต่ละเพศที่เปลี่ยนแปลงในปีถัดไปของแต่ละปี พบว่า เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น จำนวนเพศชายเปลี่ยนแปลงลดลง แต่จำนวนเพศหญิงเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิอากาศมีผลทำให้จำนวนเพศหญิงแรกคลอดเพิ่มขึ้น แม้ว่าภาพรวมของทุกจังหวัดในประเทศไทยมีจำนวนทารกแรกคลอดเพศชายมากกว่าเพศหญิงโดยตลอด. (คำสำคัญ : ภาวะโลกร้อน, เพศภาวะ, อุณหภูมิอากาศ)

ศาสตราจารย์ ดร.สุดา เกียรติกำจรวงศ์ ภาควิชาชีวเทคโนโลยี สาขาวิชาเทคโนโลยีพอลิเมอร์ บรรยายเรื่อง “การผลิตเยื่อและกระดาษจากถั่ว” ความโดยสรุปว่า การค้นหาแหล่งพืชใหม่โดยเฉพาไม้ล้มลุกเพื่อผลิตกระดาษได้รับความสนใจมานานแล้ว การบรรยายนี้เกี่ยวกับการหากรรมวิธีผลิตเยื่อจากเส้นใยถั่วที่เหมาะสมเพื่อผลิตกระดาษ ตัวแปรที่ศึกษาคือปริมาณโซเดียมไฮดรอกไซด์ในการต้มเยื่อ และระยะห่างระหว่างจานบด และจำนวนรอบบดในการบดเยื่อ สมบัติของกระดาษจากถั่วเยื่อ เยื่อผสมกับเยื่อใยสั้น และเยื่อผสมกับเยื่อใยยาวทางพาณิชย์ เริ่มจากแช่เส้นใยถั่วในน้ำประปาเป็นเวลา ๓ สัปดาห์ ผลิตเยื่อโดยกระบวนการโซดาด้วยโซเดียมไฮดรอกไซด์ร้อยละ ๑๐, ๑๕, ๒๐ และ ๒๕ ของน้ำหนักเยื่อแห้ง ที่อุณหภูมิ ๑๒๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๒ ชั่วโมง บดเยื่อด้วยเครื่องบดแบบจานบดมีระยะระหว่างจานบด ๑๐/๑๐๐๐ นิ้ว จำนวน ๒ รอบ ผลิตแผ่นกระดาษให้มีน้ำหนักมาตรฐาน ๖๐ กรัมต่อตารางเมตร ทดสอบสมบัติของกระดาษ เพื่อหาเงื่อนไขการต้มเยื่อด้วยกระบวนการโซดาที่ให้สมบัติด้านความแข็งแรงของกระดาษดีที่สุด นำเยื่อที่ผลิตด้วยภาวะเหล่านี้มาบดโดยเปลี่ยนระยะระหว่างจานบด ๓ ระดับคือ ๑) ๓/๑๐๐๐ นิ้ว จำนวน ๑ รอบ ๒) ๑๐/๑๐๐๐ นิ้ว จำนวน ๑ รอบ ตามด้วย ๓/๑๐๐๐ นิ้ว จำนวน ๑ รอบ และ ๓) ๑๐/๑๐๐๐ นิ้ว จำนวน ๒ รอบ หาภาวะบดเยื่อที่ให้ความแข็งแรงของกระดาษสูงสุดเพื่อบดเยื่อตามภาวะนั้น และนำเยื่อที่ได้มาพอกขาวโดยใช้ไฮโดรเจนเพอร์ออกไซด์ร้อยละ ๓ ของน้ำหนักเยื่อแห้ง ที่อุณหภูมิ ๘๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๒ ชั่วโมง นำเยื่อที่ผ่านการพอกแล้วมาผสมกับเนื้อเยื่อใยสั้นและเยื่อใยยาวทางพาณิชย์ในอัตราส่วนต่าง ๆ ทดสอบสมบัติทั่วไปของกระดาษเหล่านี้

เมื่อปริมาณของโซเดียมไฮดรอกไซด์เพิ่มขึ้น ทำให้ค่าสภาพระคายได้ของเยื่อและความต้านทานแรงฉีกของกระดาษลดลง แต่ความหนาแน่น ความเรียบ ความแข็งแรงต่อแรงดึง และความแข็งแรงต่อแรงดันทะลุของกระดาษสูงขึ้น ปริมาณโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่เหมาะสมคือ ร้อยละ ๒๐ ของน้ำหนักเยื่อแห้ง เพราะให้ความแข็งแรงต่อแรงดึงสูงสุด และระยะระหว่างจานบดเยื่อที่เหมาะสมคือ ๑๐/๑๐๐๐ นิ้ว จำนวน ๒ รอบ เนื่องจากให้สมบัติความแข็งแรงสูงสุด เมื่อนำเยื่อผสมมาผสมกับเยื่อทางพาณิชย์ พบว่า เยื่อผสมช่วยเพิ่มความแข็งแรงต่อแรงดึงและความแข็งแรงต่อแรงดันทะลุให้แก่กระดาษ แต่ทำให้ความต้านทานแรงฉีกของกระดาษลดลง ยังพบอีกว่ากระดาษที่ผลิตจากเยื่อให้ค่าสัมประสิทธิ์ของน้ำสูงกว่ากระดาษที่ผลิตจากเยื่อทางพาณิชย์ซึ่งแสดงว่ามีความชอบน้ำน้อย ดังนั้น การนำเยื่อผสมมาผสมกับเยื่อทางพาณิชย์ช่วยเพิ่มความต้านทานน้ำของกระดาษได้

- วันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ **ศาสตราจารย์ ดร.มนูดี หังสพฤกษ์** ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาสมุทรศาสตร์ บรรยายเรื่อง

“มหาสมุทรในยุคคาร์บอนไดออกไซด์สูง” ความโดยสรุปว่า ตั้งแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมา มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงธรรมชาติเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้าไปสะสมในบรรยากาศมากขึ้น แม้ว่าก๊าซนี้จะละลายน้ำได้ดีกว่าก๊าซชนิดอื่น ๆ เพราะมันทำปฏิกิริยาทางเคมีกับน้ำทะเลด้วย และน้ำทะเลมีความจุของการละลายสูงมาก ๆ แต่เนื่องจากน้ำในมหาสมุทรมัน แยกแยกออกเป็ ๒ ชั้น โดยเทอร์โมโคลน จึงทำให้การผสมผ่านของคาร์บอนไดออกไซด์ลงสู่น้ำลึกเป็นไปได้อย่างช้ามาก ส่วนใหญ่ของก๊าซนี้จึงตกค้างอยู่ในบรรยากาศและน้ำทะเลชั้นบน ซึ่งมีปริมาตรเพียง ๒% ของมหาสมุทร จึงเป็นเหตุให้น้ำทะเลชั้นบนมีความเป็นด่างลดลงกว่าสมัยก่อน ๆ ซึ่งมีค่า pH 8 - 8.2 แต่ศัพท์สามัญมัก จะเรียกว่า “เพิ่มความเป็นกรด” (acidification) ซึ่งไม่ถูกต้องในทางเคมี เพราะค่าเฉลี่ยที่คาดว่าจะน่าจะเป็น (project average) ของ pH น้ำทะเล ในปี ค.ศ. ๒๑๐๐ ก็ยังมีค่าเพียง 7.8 ซึ่งก็ยังคงอยู่ในช่วงค่าที่เป็นด่าง

การลดลงของค่า pH นี้เอง ทำให้เกิดผลกระทบต่อนิวเคลียสทางทะเล ทั้งต่อสัตว์และพืชในทะเล บางรายงานกล่าวว่าทำให้อัตราการสร้างโครงสร้างแคลเซียมคาร์บอเนตของปะการังลดลงหลายสิบเปอร์เซ็นต์ และแนวปะการังจะไม่หนาแน่นแข็งแรงเหมือนเคยเป็นมา การแพร่ของแพลงก์ตอนประเภทที่มีโครงสร้างเป็นคาร์บอเนตก็จะมีปริมาณลดน้อยลง สัตว์ทะเลประเภทมอลลัสก์ เช่น หอยแมลงภู่ หอยนางรม ก็จะมีเปลือกบางลงหรือผิรุ่ยไป แต่พืชทะเล เช่น หญ้าทะเลจะเจริญเติบโตได้ดีขึ้นในน้ำทะเลที่มีคาร์บอนไดออกไซด์สูง

เมื่อมีคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศมากขึ้น และก๊าซนี้ก็กักกันรังสีความร้อนที่สะท้อนกลับสู่บรรยากาศนอกโลกได้ดี ทำให้อุณหภูมิอากาศเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น ความร้อนนี้ทำให้อุณหภูมิของน้ำทะเลสูงขึ้นด้วย ส่งผลให้ความสามารถในการละลายก๊าซทุกชนิดลดลง ซึ่งรวมไปถึงความสามารถในการละลายของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์น้ำทะเล จึงยังทำให้เหลือคาร์บอนไดออกไซด์ตกค้างเป็นก๊าซเรือนกระจกอยู่ในชั้นบรรยากาศมาก อุณหภูมิของอากาศก็ยิ่งร้อนขึ้น อันทำให้เกิดผลกระทบมากมายตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก

ศาสตราจารย์ ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสัตววิทยา บรรยายเรื่อง “เมืองไทยนี้ดี ในน้ำมีปลา” ความโดยสรุปว่า ประเทศไทยที่เป็นคาบสมุทรเหนือเส้นศูนย์สูตรของแผ่นดินทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ประมาณ ๕๑๓,๑๕๕ ตารางกิโลเมตร มีแม่น้ำทั้งหมด ลึกไม่เกิน ๒๐ เมตร รวม ๔๗ สาย กระจายอยู่ทุกส่วนของประเทศเป็นหนองบึงธรรมชาติรวมกว่า ๘,๐๐๐ แห่ง เมื่อ ๕๐ ปีที่ผ่านมาได้มีอ่างน้ำที่สร้างขึ้นอีกประมาณ ๒,๐๐๐ แห่ง รวมเป็นพื้นที่แหล่งน้ำจืดประมาณ ๓,๗๕๐ ตารางกิโลเมตร นับเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำได้ประมาณ ๑๓๗,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๑% ของประเทศ เฉพาะอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนภูมิพลมีความลึกที่เหนือเขื่อนประมาณ ๗๐ เมตร แหล่งน้ำจืดดังกล่าวทั้งหมดที่สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แก่แผ่นดินไทยยังเสริมด้วยท้องทะเลทางตะวันออกที่เป็นอ่าวไทย ซึ่งเป็นบริเวณสุดทางตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกมีความลึกไม่เกิน ๓๖ เมตร และเป็นส่วนของไหล่ทวีปชุนดาที่กว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์ที่สุดของโลก ส่วนทางตะวันตกเป็นทะเลอันดามัน มีไหล่ทวีปที่แคบและลดระดับลงเกือบเป็นแนวตั้งสู่พื้นก้นมหาสมุทรอินเดียด้านอ่าวเบงกอล ทั้ง ๒ ฝั่งทะเลไทยมีความยาวของชายฝั่งรวม ๒,๖๑๔ กิโลเมตร มีเกาะรวม ๗๗๓ เกาะ และเป็นพื้นที่น้ำในเขตเศรษฐกิจจำเพาะรวมประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร โดยทางด้านทะเลอันดามันห่างฝั่งจากระนองออกไปทางตะวันตกประมาณ ๓๒๐ กิโลเมตร มีบริเวณลึกถึง ๒,๖๓๖ เมตร บริเวณนี้ของโลกยังได้รับความชุ่มชื้นจากฝนที่เกิดจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แหล่งน้ำทั้งน้ำจืดและทะเลยังมีหลากหลายสูง และนำไปสู่วิวัฒนาการสำหรับความหลากหลายของปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ

ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทั้งพืชพรรณ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปลาในแหล่งน้ำของแผ่นดินไทย ตั้งแต่ครั้งอดีตนับว่าน่าสนใจมาก หลักฐานสำคัญที่สามารถยืนยันประวัติในเรื่องนี้ ที่ยังได้ก่อให้เกิดความประหลาดใจ เป็นวัฒนธรรมจนถึงการสร้างชาติได้เป็นปึกแผ่น เป็นที่หมายของนักสำรวจทางทรัพยากรของโลก เริ่มด้วยข้อความในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่มีอยู่ตอนหนึ่งว่า “เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา...โพธิ์ฟ้าหน้าใส...” นอกจากปลาสัตว์น้ำอื่น ๆ ซึ่งตั้งแต่ครั้งโบราณก็เรียกกันเป็นปลาอย่างคนตะวันตก จึงปรากฏกล่าวถึงตลอดมา ทั้งในวรรณคดีไทยตั้งแต่เล่มแรกไม่ว่าจะเป็นไตรภูมิพระร่วง (พ.ศ. ๑๘๘๘) ตำนานต่าง ๆ เรื่องราวทางพุทธประวัติ ปรัชญา สำนวน ความเชื่อ นิทาน เพลงขับ การละเล่น ฯลฯ และที่ไม่แพ้บ้านเมืองอื่นอีกก็คือ ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ตามผาผนังง้ำ ถ้ำ แต่ที่เด่นมากของโลกก็คือภาพปลาตามจิตกรรมผาผนังง้ำโบสถ์ และอุโบสถของวัดวาอารามที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ วัฒนธรรมที่เป็นสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ ชื่อบ้านชื่อเมือง ชื่อคนและสิ่งของก็มีที่มา หรือที่เกี่ยวข้องกับปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ จนเรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

จากการสำรวจและรายงานที่ตรวจพบในเอกสารของชาวต่างประเทศที่ผ่านมา พบปลาที่รวบรวมได้จากแหล่งน้ำจืดของไทยแล้วประมาณ ๕๕๐ ชนิด และปลาทะเลอีกประมาณ ๑,๖๐๐ ชนิด แยกเป็นปลาที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตประเทศไทยประมาณ ๗๐ ชนิด ที่ใช้เป็นอาหารไทยพบชื่อชายกันในตลาดประมาณ ๓๐๐ ชนิด เทียบกับบ้านเมืองอื่น คาดว่าในน้ำจืดไทยมีปลาอาศัยอยู่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒,๕๐๐-๒,๘๐๐ ชนิด อย่างไรก็ตาม เมื่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติของแหล่งที่อยู่อาศัยได้ถูกรุกทำลายและเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก ก็เชื่อว่าปลาโดยเฉพะอย่างยิ่งในน้ำจืดได้หมดพันธุ์ไปจากประเทศไทยแล้วนับร้อยชนิด ก่อนที่จะได้รับการสำรวจเก็บตัวอย่างบันทึกชื่อไว้ ขณะเดียวกันก็มีชนิดพันธุ์แปลกปลอมนำเข้ามาเขี่ยดเบียนอยู่มิได้ขาด จึงเป็นเรื่องที่คนไทยต้องหาทางแก้ไขก่อนที่จะสายเกินไป เนื่องจากความสมดุลตามธรรมชาติได้สูญสิ้นไปเรื่อย ๆ ผลกระทบจะเกิดขึ้นแก่คนไทยและลูกหลานของคนไทยตลอดจนประวัติในจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

วรรณกรรมไทยและบันทึกของชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา มีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของทรัพยากรปลาและความนึกคิดของคนไทยเกี่ยวกับปลาอยู่มากเกินกว่าที่คิดจากหลักฐานดังกล่าวพบว่า ปลาน้ำจืดเกี่ยวข้องกับคนไทยมากกว่าปลาทะเล กล่าวได้ว่าคนไทยและคนทางตะวันออกของโลกเข้าใจปลาแตกต่างจากคนตะวันตก คือเห็นเป็นทรัพยากรที่มีคุณสมบัติพิเศษสามารถแทรกซึมจนให้ความรู้สึกที่เป็นตัวอย่างและมีแก่นสารต่อชีวิตคน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในหมู่มนุษย์ว่า ปลาเป็นเครื่องหมายของความเป็นอิสระ เสรี สุขภาพดี มีพลังและความมุ่งมั่นความเจริญและองกอง ความมั่งคั่งและร่ำรวย ความมีโชคความรุ่งเรือง ความเกี่ยวข้องกับกลมเกลียว ความอบอุ่นในครอบครัว ความยึดมั่นถือมั่นและอื่น ๆ นอกจากนี้ ปลายังมีบทบาทอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีหรือข้อปฏิบัติที่แตกต่างกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณของคนไทยและคนชาติข้างเคียงที่ต่างถิ่นต่างความเชื่อ

สำนักศิลปกรรม

- วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาสตราจารย์ ดร.รีนฤทัย ลัจฉพันธ์ ภาคีสมาชิก ประเภทวิชาการศิลป สาขาศิลปกรรมกรรมร้อยแก้ว บรรยายเรื่อง “โซไรดา แปลมาจากเรื่องใด ?” ความโดยสรุปว่า นวนิยายเรื่องโซไรดา เป็นผลงานแปลของเสฐียรโกเศศ ซึ่งเป็นนามปากกาของพระยาอนุমানราชชน พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๕๘ และพิมพ์เผยแพร่ต่อมาอีกหลายครั้งจนถึงปัจจุบันเชื่อกันมาเป็นเวลายาวนานหลายสิบปีว่าเสฐียรโกเศศแปลเรื่องโซไรดาจากนวนิยายภาษาอังกฤษ เรื่อง The Virgin of the Sun ของเซอร์ เฮนรี โรเจอร์ แอ็กการ์ด นักเขียนชาวอังกฤษสมัยวิกตอเรียที่คนไทยแปลนวนิยายของเขาหลายเรื่องในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว เมื่อผู้บรรยายได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องโซไรดา กับ เรื่อง The Virgin of the Sun พบว่าไม่มีส่วนใดคล้ายคลึงกันเลย เรื่องโซไรดาเป็นเรื่องความรักของนักเผชิญโชคชาวอังกฤษกับนางโซไรดา ซึ่งพวกโจรนับถือว่าเป็นผู้วิเศษ เป็นบุตรแห่งพระอาทิตย์ และการค้นหาขุมทรัพย์มหาศาลในทะเลทรายสะฮารา ส่วนเรื่อง The Virgin of the Sun เป็นเรื่องความรักของนักเผชิญโชคชาวอังกฤษกับเจ้าหญิงแห่งอาณาจักรเปอร์เซีย ในทวีปอเมริกาใต้ และการทำสงครามระหว่างอาณาจักรซึ่งลงเอยด้วยความตายของคู่รักทั้งสอง ผู้บรรยายพบข้อมูลว่าแท้จริงแล้ว เรื่องโซไรดา แปลมาจากนวนิยายเรื่อง Zoraida : The Romance of the Harem and The Great Sahara ของ William Le Queux ในการพิมพ์ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ ผู้แปลใช้ชื่อเรื่องว่า นางโซไรดา แต่ไม่มีคำนำให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแปล ต่อมาเสฐียรโกเศศเขียนคำนำระบุที่มาของหนังสือแปลเล่มนี้ไว้ในหนังสือฉบับพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๘๖ ซึ่งเปลี่ยนชื่อเรื่องเป็น โซไรดา (นางพญาทะเลชาย) และเป็นชื่อที่ใช้ในการพิมพ์ครั้งต่อ ๆ มา โดยนำวงเล็บออกและเปลี่ยนตัวสะกดจากภาษาสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามให้เป็นภาษาในสมัยปัจจุบัน หนังสือเรื่องโซไรดา ฉบับพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๕๘ และฉบับพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นหนังสือหายากซึ่งเก็บรักษาต้นฉบับตัวจริงไว้ในห้องหอสมุดแห่งชาตินั้นเอง ความเข้าใจผิดสืบต่อกันมาหลายสิบปีเช่นนี้จะเกิดจากการจัดพิมพ์หลังจาก พ.ศ. ๒๔๘๖ สำนักพิมพ์ไม่ได้นำคำนำของผู้แปลมาพิมพ์ไว้ด้วย ประกอบกับในบัตรรายการของหอสมุดแห่งชาติระบุไว้ชัดเจนว่าเรื่องโซไรดาแปลมาจากเรื่อง The Virgin of the Sun รวมทั้งวิทยานิพนธ์และบทความของนักวิชาการที่อ้างกันต่อ ๆ มา ก็ได้ข้อความเชื่อนี้จนไม่มีผู้ใดติดใจสงสัย แม้กระทั่งการจัดพิมพ์เรื่องโซไรดาในโอกาส ๑๐๐ พระยาอนุমানราชชน โดยกรมศิลปากร องค์การคำของคุรุสภา และมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป ก็ระบุข้อมูลนี้ไว้ในคำนำการจัดพิมพ์อย่างชัดเจนเช่นกัน ดังนั้น ในวารสารฉลอง ๑๒๐ ปีชาตกาลของพระยาอนุমানราชชน พ.ศ. ๒๕๕๒ นี้ การค้นพบว่าแท้จริงแล้วเรื่องโซไรดา นางพญาทะเลทราย แปลมาจากนวนิยายเรื่อง Zoraida : The Romance of the Harem and The Great Sahara ของ William Le Queux จะทำให้การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานนิพนธ์ของพระยาอนุমানราชชนถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาศึกษาและการบันทึกประวัติวรรณคดีของไทยต่อไป

รศ. ดร.จินตนา ดำรงค์เลิศ ภาคีสมาชิก ประเภทวิชาการศิลป สาขาศิลปกรรมกรรมร้อยแก้ว บรรยายเรื่อง “ตะวันออก-ตะวันตกในนวนิยายของอ็องเดร มาลโร” ความโดยสรุปว่า อ็องเดร มาลโร (André Malraux) เป็นนักเขียนฝรั่งเศสที่มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๐๑-๑๙๗๖ ซึ่งได้มีโอกาสเดินทางสู่อินโดจีน เมื่อ ค.ศ. ๑๙๒๓ และได้เข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ตลอดจนมีโอกาสร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมืองร่วมกับแกนนำพรรคกักมินตั้ง ซึ่งต่อมาเขาได้เดินทางกลับประเทศฝรั่งเศส เขาได้เขียนนวนิยายที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง Les Conquistadors ซึ่งตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๒ และเรื่อง La Condition humaine ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๒

Les Conquistadors ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของนวนิยายเรื่อง Les Conquistadors มาจากการที่ อ็องเดร มาลโร ได้พบเห็นการเอาตัวเอเรียบของชาวฝรั่งเศสในประเทศอาณานิคม ในขณะที่คนผิวขาวผู้ปกครองอาณานิคมมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสะดวกสบาย ชาวบ้านซึ่งเป็นชนพื้นเมืองกลับมีสภาพชีวิตยากจนแร้นแค้น ผู้เขียนจึงได้นำความขัดแย้งระหว่างกรรมกรชาวจีนกับผู้ปกครองอาณานิคมที่กวาดต้อนมาเขียนเป็นภูมิหลังของนวนิยายเรื่องนี้ และสร้างตัวละครชื่อ โบโรดิน ให้เป็นหัวหน้าการต่อสู้ของกลุ่มชาวจีนชาตินิยม เขาต้องการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคมส่วนรวม ตัวละครเอกคือ การิน (Garine) เป็นชาวสวิส ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลที่เมืองกวางตุ้ง มาลโรต้องการชี้ให้เห็นว่าแม้ว่า

การินจะไม่ได้เป็นคนจีน แต่เขาต้องการชี้ให้เห็นบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของกริน ที่มีได้ปิดกั้นตนเองให้อยู่แต่ในประเทศอันเป็นที่กำเนิดของตน แต่ได้ก้าวข้ามพรมแดนทั้งทางวัฒนธรรมและภาษาซึ่งแบ่งแยกมนุษย์ออกจากกัน

La Condition humaine ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของนวนิยายเรื่อง La Condition humaine อองเดร มาลโร ได้ใช้เหตุการณ์กบฏที่เมืองเซียงไฮ้ใน ค.ศ. ๑๙๒๗ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังมรณกรรมของซุนยัตเซ็น ถึงแม้การกบฏที่เมืองเซียงไฮ้จะล้มเหลว แต่ก็เป็ประวัติศาสตร์ที่สำคัญช่วงหนึ่งของประเทศจีนยุคปัจจุบัน นวนิยายเรื่องนี้จึงประสบความสำเร็จจากปรัชญาแนวคิดและการสร้างสรรค์เชิงวรรณคดีอันงดงาม มีตัวละครสำคัญที่สะท้อนแนวความคิดสำคัญเรื่องศักดิ์ศรีมนุษย์ คือ กิโย หรือ กิโยชิ ปัญญาชนลูกครึ่งจีน-ญี่ปุ่นเป็นแกนนำสำคัญของกบฏที่เมืองเซียงไฮ้ เป็นตัวละคร “แบบนักบุญปฏิบัติ” เขาได้แสดงถึงจิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีมนุษย์ เขายังคงมีจิตใจกล้าแกร่งไม่ท้อถอย แม้ยามที่ถูกจับตัวมาไต่สวนโดยหัวหน้าตำรวจซึ่งเป็นลูกน้องของเจียงไคเช็ค กิโยก็ไม่วาดหวังต่อความตาย เขาได้ทำให้การตายของเขามีความหมาย การเสียสละความสุขส่วนตัวและการเสียสละชีวิตของตน พิสูจน์ให้เห็นว่าเขามีคุณค่าคู่ควรที่ได้เกิดมาเป็นคน แม้ว่าตัวละครในนวนิยายเรื่อง Les Conquérants และ La Condition humaine จะมีหลายเชื้อชาติและมาจากทั้งประเทศตะวันออกและตะวันตก ลักษณะร่วมของตัวละครเหล่านี้ คือ ความกล้าหาญ และการอุทิศตนให้แก่สังคมส่วนรวม และแนวความคิดที่โดดเด่นที่สุดของนวนิยายทั้ง ๒ เรื่องคือ เรื่องศักดิ์ศรีของมนุษย์

- วันอังคารที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ รองศาสตราจารย์ ดร.นวรรตพันธุ์เมธา ภาควิชาศิลป ภาควิชาวรรณศิลป์ สาขาวิชาภาษาไทย บรรยายเรื่อง “เรื่องยุ่ง ๆ เกี่ยวกับอักษรควบ” ความโดยสรุปว่า ปัญหาเกี่ยวกับคำที่มีอักษรควบ ประมวลได้ดังนี้

๑. คำที่เขียนอย่างอักษรควบ แต่ไม่ออกเสียงควบกล้ำ คำที่จะกล่าวถึงมี ๒ กลุ่ม คือ

- คำที่แท้จริงไม่ได้มีอักษรควบ มักพบว่าคำบางคำต้องออกเสียงเรียงพยางค์ แต่มีผู้ออกเสียงเป็นเสียงควบกล้ำ เช่น ผลิต ออกเสียงว่า ฝะ-หลิด แต่ออกเสียงเป็น ผลิต ปรราชย์ ออกเสียงว่า ปะ-รา-ไซ แต่ออกเสียงเป็น ปร-ราช-ไซ นอกจากนี้ยังมีบางคำที่เมื่อออกเสียงเรียงพยางค์หรือออกเสียงควบกล้ำแล้วมีความหมายแตกต่างกัน เช่น ปรัก ถ้าออกเสียงว่า ปรัก หมายถึงเงิน แต่ถ้าออกเสียงว่า ปะ-หรั๊ก หมายถึง หัก

- คำที่มีอักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรควบไม่แท้ที่ไม่ออกเสียง ร แต่ออกเสียงเฉพาะอักษรตัวหน้า และ อักษรควบไม่แท้ ทร ที่ออกเสียงเป็น ช ปัญหาที่พบคือ มีคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน ความหมายก็ต่างกัน เช่น สรวม หมายถึง ขอ สวม หมายถึง ครอบลงหรือคล้องหรือหุ้มไว้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีผู้ตั้งคำถามว่าเหตุใดจึงต้องมีอักษรควบไม่แท้ ทั้ง ๆ ที่ไม่ออกเสียง นั่นเป็นเพราะไทยยืมคำที่มีอักษรควบไม่แท้จากภาษาอื่น คนไทยออกเสียงอย่างไทย ๆ แต่ก็รักษารูปเขียนไว้ เช่น คำสันสกฤต ศรี ไทยเขียน ศรี ออกเสียงว่า ลี ส่วนคำที่เขียน ทร แล้วออกเสียง ช นั้น น่าสังเกตว่า มักยืมมาจากภาษาเขมรหรือยืมภาษาบาลีสันสกฤตผ่านภาษาเขมร เช่น คำเขมร โทรม ออกเสียง โดรม คำไทย โทรม ออกเสียง โชม นอกจากนี้คำที่มีอักษรควบไม่แท้เป็นคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง เมื่อก่อนออกเสียงต่างกับปัจจุบัน เช่น คำว่า “สร้อย” ปัจจุบันออกเสียง ล้อย แต่เมื่อก่อนตัว ร อาจออกเสียงด้วยก็ได้

๒. คำที่เขียนอย่างอักษรควบ แต่ไม่น่าจะเป็นอักษรควบ คำที่จะกล่าวถึงแยกได้เป็น ๒ พวก

- คำที่น่าจะเป็นคำยืม เช่น สรวม กับ สร้าง ซึ่งทั้งสองคำนี้ไทยอาจยืมจากภาษาเขมร แต่ภาษาเขมรไม่มี ร ควบ

- คำที่น่าจะเป็นคำไทยเอง เช่น สร้าง เสร้า ทราช ซึ่งทั้งสามคำนี้พบในภาษาไทยถิ่นด้วย แต่ภาษาไทยถิ่นไม่ได้ออกเสียง ร

๓. คำที่ปัจจุบันออกเสียงควบกล้ำ แต่น่าจะเคยออกเสียงไม่ควบกล้ำ เช่น คำที่ออกเสียงควบกล้ำ ทร ปัจจุบันคนไทยออกเสียงอักษรควบ ทร ในคำยืมจากภาษาต่างประเทศบางคำเป็นเสียงควบกล้ำ ทร แต่บางคำก็ออกเสียงอักษรควบ ทร ในคำยืมจากภาษาต่างประเทศเป็นเสียง ช ซึ่งจากหลักฐานพบว่าไทยน่าจะเคยออกเสียงคำที่เขียน ทร เป็น ช ทั้งหมด แต่เพิ่งจะเริ่มออกเสียง ทร ในคำบางคำเป็นเสียงควบกล้ำในสมัยรัตนโกสินทร์

๔. คำที่ยืมจากคำเดียวกัน แต่แยกเขียนเป็น ๒ แบบคือ เขียนอย่างอักษรควบ และไม่ใช้อักษรควบ เช่น ทราบ กับ ชาบ พยัญชนะต้นเป็น ทร ซึ่งเป็นอักษรควบไม่แท้ ซึ่งหมายถึง รู้ ชาบ พยัญชนะต้นเป็น ช ซึ่งเป็นอักษรเดี่ยว หมายถึง ซึมแฝงไป ซึ่งคำอธิบายในอักษรธาภิธานศรับท์ พบว่าเดิมคำว่า “ซาบ” มีความหมาย ๒ อย่างที่เกี่ยวข้องกัน คือ เปียกชานไป และ รู้ เหมือนอย่างน้ำที่เปียกชานไป แต่ในปัจจุบัน ซาบ ความหมายแรก เราเขียนว่า ซาบ ส่วน ชาบ ความหมายหลัง เราเขียนว่า ทราบ

๕. คำที่ปัจจุบันไม่ออกเสียงควบกล้ำ แต่อาจจะเคยออกเสียงควบกล้ำ เช่น คำที่มี มล เป็นพยัญชนะต้น ปัจจุบันต้องอ่านว่า มะล จากที่ปรากฏในวรรณคดีไทย และในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า คำที่มีเสียง มล ม ล และ มะล มักมีความหมายคล้ายคลึงกัน จนชวนให้คิดว่าเดิมน่าจะเป็นคำเดียวกัน แต่ปัญหาคือคำเดิมควรจะเป็นเสียงใด ซึ่งมีข้อสันนิษฐานแตกต่างกันไป เช่น คำที่มี มล ก็เป็นคำที่ปัจจุบันนี้ไม่ได้ออกเสียงควบกล้ำ แต่อาจจะเคยออกเสียงควบกล้ำเป็น มล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยธิดา มณีใส ภาควิชาศิลป ภาควิชาวรรณศิลป์ สาขาวิชาวรรณกรรมร้อยกรอง บรรยายเรื่อง “ลักษณะคำประพันธ์ของบทละครเรื่องโรมิโอและจูเลียตพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว” ความโดยสรุปว่า บทละครเรื่องนี้แต่งเป็นกาพย์ยานี ๓ ตัวแรกคำประพันธ์หลายชนิดทั้งกาพย์ ฉันท์ และกลอน เป็นพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของผู้ทรงพระราชนิพนธ์ จากการแปลบทละครพูดเป็นร้อยกรองชนิดเดียวคือ กลอน แสดงให้เห็นแนวคิดการใช้กาพย์ฉันท์และกลอนในการนำกาพย์และฉันท์มาใช้ในบทละครเรื่องนี้ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นจุดเริ่มแห่งพระราชดำริที่จะทรงนำรูปแบบการประพันธ์คำฉันท์ไปใช้กับบทละครพูดพระราชนิพนธ์บทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มีทนต์พารา จึงเกิดขึ้นในปีต่อมา (พ.ศ. ๒๔๖๖) และจากการศึกษาเรื่องลักษณะคำประพันธ์เรื่องนี้โดยละเอียด ได้พบสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งอีกประการหนึ่ง คือ ภาวะทวิลักษณ์ร้อยแก้วร้อยกรองในด้วยทศประพันธ์ ซึ่งเกิดจากความพยายามถ่ายทอดด้วยบทเดิมให้ใกล้เคียงที่สุดทั้งแง่ตัวสารและรูปลักษณ์การนำเสนอภาวะทวิลักษณ์ที่ปรากฏในด้วยทศทำให้พิจารณาได้ว่าบทละครเรื่องนี้

น่าจะนับเป็นกวีนิพนธ์ทวิรูปร้อยแก้วร้อยกรอง และน่าจะเป็นแม่แบบให้ ชิต บุรทัต นำไปพัฒนารูปแบบวิธีเขียนสร้างผลงานทำนองเดียวกันขึ้นจนเป็นที่รู้จักแพร่หลายในเวลาต่อมา

ผู้สนใจบทความดังกล่าวขออนุญาตค้นคว้าได้ที่ห้องสมุดราชบัณฑิตยสถาน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐

ไขปัญหาภาษาไทย

ถาม คำว่า **ปฐมนิเทศน์, ปฐมนิเทศก์, ปฐมนิเทศ** คำใดเขียนถูกต้อง

ตอบ หนังสือ **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน** ระบุไว้ว่า คำที่เขียนถูกต้องคือ **ปฐมนิเทศ** ซึ่งมักเขียนผิดเป็น **ปฐมนิเทศก์, ปฐมนิเทศน์**

ถาม คำว่า **ศึกษานิเทศ, ศึกษานิเทศก์, ศึกษานิเทศน์** คำใดเขียนถูกต้อง

ตอบ หนังสือ **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน** ระบุไว้ว่า คำที่เขียนถูกต้องคือ **ศึกษานิเทศก์**

ถาม คำว่า **ปฏิสันฐาน, ปฏิสันถาร, ปฏิสันถาน, ปฏิสันถาน** คำใดเขียนถูกต้อง

ตอบ หนังสือ **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน** ระบุไว้ว่า คำที่เขียนถูกต้องคือ

ปฏิสันถาร

ถาม คำว่า **ผลัดผ่อน, ผัดผ่อน ผัดวันประกันพรุ่ง, ผลัดวันประกันพรุ่ง** คำใดเขียนถูกต้อง

ตอบ หนังสือ **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน** ระบุไว้ว่า คำที่เขียนถูกต้องคือ **ผัดผ่อน, ผัดวันประกันพรุ่ง**

ถาม ชื่ออำเภอ **นาจรววย, นาจะรววย นาจลวย, นาจะลวย, นาจะทรวย, นาจะหลวย** ชื่อใดเขียนถูกต้อง เป็นชื่ออำเภอในจังหวัดใด หากเขียนเป็นภาษาอังกฤษจะเขียนได้อย่างไร

ตอบ อำเภอ **นาจะหลวย** เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัด **อุบลราชธานี** หากเขียนตามหลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง ของราชบัณฑิตยสถาน เขียนได้ว่า **Amphoe Na Chaluai, Changwat Ubon Ratchathani**

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๘๖/๒๕๕๐
ไปรษณีย์ดุสิต

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน เพื่อเผยแพร่งานวิชาการ
ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ
ของราชบัณฑิตยสถาน

ที่ปรึกษา นายขรรค์ชัย บัญปาน
นางมณีรัตน์ ผลิพัฒน์
นางจินตนา พันธุ์พัก
ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วัชรดุลย์
ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ
ศาสตราจารย์พิเศษเสฐียรพงษ์ วรรณปก

จัดทำโดย ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ราชบัณฑิตยสถาน
บรรณาธิการ นางสาวสุปัญญา ชมจินดา
กองบรรณาธิการ

นางสาวอารี พลดี	นางพรทิพย์	เดชทิพย์ประภาพ
นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน	นายอาคม	คงทน
นางสาวกระลาภักษ์ แพรกทอง	นางสาวสุกุลรัตน์	น้ำจิตรชื่น
นางกนกวรรณ ทองตะโก	นางปัญจมา	สุดสวาท
นางสาวกุลศรินทร์ นาคไพจิตร	นายอภิเดช	บุญสงค์
นางสาวจินดารัตน์ โพธิ์นอก		

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด ๓๐๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ วังทองหลาง
กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๙๖๖ ๑๖๐๙